(HCC 706)

Cofnodion cyfarfod o Gyfarwyddwyr Hybu Cig Cymru a gynhaliwyd am 10.30am yn Nhŷ Rheidol, Parc Merlin, Aberystwyth ddydd Gwener 8 Gorffennaf 2016

Yn Bresennol: Dai Davies (Cadeirydd)
John Brereton, Gwynn Angell Jones, Graham Probert, Richard Rogers, Richard Tudor a John Yeomans

Trwy Wahoddiad: Gary Haggaty (Llywodraeth Cymru)
Maria Richards (Llywodraeth Cymru)

Tim Gweithredol: Gwyn Howells (Prif Weithredwr)
Prys Morgan (Pennaeth Gweithrediadau)

Julie Finch (Rheolwraig Strategaeth a Pholisi Corfforaethol)
Bryan Regan (Rheolwr Gwasanaethau Corfforaethol)

Owen Roberts (Arweinydd Cyfathrebu)

Julie Davies-Jones (Ysgrifenyddiaeth)

1. **Croeso a Sylwadau'r Cadeirydd**

Croesawyd pawb i'r cyfarfod gan y Cadeirydd. Yn benodol, croesawyd Maria Richards, Llywodraeth Cymru, a Dr. Owen Roberts, a benodwyd yn ddiweddar yn Arweinydd Cyfathrebu HCC.

Croesawyd penodiad Lesley Griffiths, AC i swydd Ysgrifennydd Cabinet dros yr Amgylchedd a Materion Gwledig gan y Cadeirydd a'r Bwrdd. Roedd trefniadau ar y gweill i'r Cadeirydd a'r Prif Weithredwr fynychu cyfarfod rhagarweiniol gyda'r Ysgrifennydd Cabinet ar 8 Awst 2016.

Rhoddodd y Cadeirydd ddiweddariad llafar am ddigwyddiadau a chyfarfodydd allweddol y bu'n eu mynychu ers y cyfarfod blaenorol:-

Mai 2016

Bu'r Cadeirydd a'r Prif Weithredwr mewn derbyniad i ddathlu Dydd Ewrop wedi ei drefnu gan Swyddfa'r Comisiwn Ewropeaidd yng Nghymru yng Nghaerdydd.

Bu'r Cadeirydd yn achlysur cyflwyno Gwobrau Rheoli Cig 2016.

Mehefin 2016

Bu'r Cadeirydd yn cadeirio cyfarfod o'r Pwyllgor Cynghori Ymchwil a Datblygu a gynhaliwyd ar 1 Mehefin 2016 (Gweler Eitem 15a).

Rhoddwyd diweddariad i'r Cadeirydd a'r Prif Weithredwr o'r Adolygiad o HCC gan Kevin Roberts (Gweler Eitem 12).

Cafodd y Cadeirydd ei friffio gan y Swyddogion Gweithredol ynghylch cais HCC am Fenter Strategol ar ran y sector cig coch trwy alwad cydweithredu'r Cynllun Datblygu Gwledig 2014 - 2020 (Gweler Eitem 13).

Bu'r Cadeirydd yn cynrychioli HCC yn Nigwyddiad Tir Glas Sioe Frenhinol Cymru a gynhaliwyd eleni ar Ystad y Rhug, Corwen.

Bu'r Cadeirydd a'r Prif Weithredwr yng Nghyfarfod Cyffredinol Blynyddol Undeb Amaethwyr Cymru.

Bu'r Cadeirydd yn cynrychioli HCC yn nigwyddiad *Countryside Alive* y CLA a gynhaliwyd yng Nghaerdydd.

Bu'r Cadeirydd ar y panel cyfweliadau ar gyfer Ysgoloriaeth HCC 2016. Nodwyd y cyhoeddid enw(au) y sawl sy'n ennill yn ystod Sioe Frenhinol Cymru.

Gorffennaf 2016

Bu'r Cadeirydd yn y Digwyddiad Da Byw a gynhaliwyd yn Birmingham

2. **Ymddiheuriadau am absenoldeb**

Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan Will Haresign, Bethan Jones a Wyn Williams.

3. **Datganiad o Fuddiannau**

Nodwyd Datganiad o Fuddiannau fel a ganlyn:-

Rheoli Credyd – John Brereton

4. **I dderbyn a chymeradwyo cofnodion cyfarfod y Bwrdd a gynhaliwyd ddydd Gwener 6 Mai 2016 (HCC 697)**

Cymerwyd bod cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ddydd Gwener 6 Mai 2016 wedi'u darllen, a chawsant eu derbyn gan y Bwrdd ac yna'u llofnodi gan y Cadeirydd.

5. **Materion yn codi**

Is-bwyllgor ymchwil a datblygu Cig Eidion a Chig Oen y Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth (AHDB)

Nodwyd bod ateb wedi ei anfon at Adam Quinney, Cadeirydd Cig Eidion a Chig Oen AHDB i ddweud nad oedd HCC am gael cynrychiolaeth ar yr is-bwyllgor uchod ar hyn o bryd..

Llywodraeth Cymru – Bwrdd Bwyd a Diod Cymru

Rhoddwyd gwahoddiad i Andy Richardson, Cadeirydd yr uchod i fynychu cyfarfod o Fwrdd HCC. Ni chafwyd ateb mor belled.

Yn y cyfamser, roedd y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr wedi derbyn gwahoddiad i fynychu cyfarfod o Fwrdd Bwyd a Diod Llywodraeth Cymru ar 28 Medi 2016.

Rheolwr Datblygu'r Farchnad HCC

Dywedodd y Prif Weithredwr y gwnaed cynnig ar gyfer y swydd uchod a bod disgwyl ateb ffurfiol gan yr ymgeisydd.

6. **Adroddiadau HCC**

a. *Adroddiad Gweithgareddau (HCC 698)*

Cymerwyd bod yr uchod wedi'i ddarllen.

Ymgyrch Cig Oen Cymru PGI 2016

Dywedodd y Pennaeth Gweithrediadau fod yr uchod yn cael ei gynllunio ar yn o bryd.

Eleni, câi'r gweithgaredd marchnata i'r defnyddwyr ei gynnwys mewn ymgyrch integredig Cysylltiadau Cyhoeddus, cymdeithasol a chynhwysol, gyda phwyslais digidol. Bydd gweithgaredd man gwerthu yn cydredeg yn agos â hyn er mwyn cael y cyfleoedd gorau i ymgysylltu â defnyddwyr a'r siopau.

Byddai'r negesau craidd yn dal i fod yn berthynol i flas, ansawdd, tarddiad, amlbwrpasedd a hwylustod, natur dymhorol ac iechyd / maeth. Byddai hyn yn rhoi rheswm i bobl ddylanwadol siarad am Gig Oen Cymru PGI trwy ymgysylltu â phobl dylanwadol eu barn, pen-cogyddion a blogwyr ac yn eu hannog i rannu a helaethu'r neges â'r defnyddwyr, y cyfryngau, eiriolwyr a masnachwyr.

Byddai'r ymgyrch graidd yn canolbwyntio ar y cyfnod allweddol o ran cig ar y silffoedd, sef Medi 2016 – Tachwedd 2016, ond câi ei chyflwyno'n gynharach, gyda'r gweithgaredd rhagarweiniol yn digwydd o fis Mehefin 2016.

"Calan Awst Calan Oen" – 1 Awst 2016

Roedd trefniadau ar y gweill ar gyfer lansio “Calan Awst Calan Oen” ar 1 Awst 2016.

Yn ystod y digwyddiad cychwynnol câi ymgyrch HCC ar gyfer Cig Oen Cymru PGI ei lansio. Roedd yn seiliedig ar hen draddodiadau Celtaidd sy’n ymwneud â Chalan Awst, sef dyddiad yr ŵyl gynhaeaf gyntaf.

Nodwyd bod llawer o weithgaredd Cysylltiadau Cyhoeddus gan HCC wedi eu trefnu, gan gynnwys digwyddiadau blasu yn yr Eisteddfod Genedlaethol a chystadleuaeth ar-lein i ddefnyddwyr. Byddai taith haf HCC o gwmpas yr archfarchnadoedd yn dechrau ar yr un diwrnod yng Nghaerfyrddin.

Gweithdy Cig Defaid wedi’i Gochi Heb Flingo – 6 Gorffennaf 2016

Cynrychiolwyd HCC gan y Pennaeth Gweithrediadau yn y digwyddiad uchod. Trefnwyd y gweithdy i drafod datblygu ffordd lân o gynhyrchu cig defaid wedi’i gochi heb flingo.

Roedd yr Asiantaeth Safonau Bwyd wedi parhau i ymchwilio i sut gellid sicrhau hylendid wrth gynhyrchu cig defaid wedi ei gochi heb flingo. Roedd eisoes wedi ymgymryd â nifer o astudiaethau er mwyn canfod pa dystiolaeth fyddai ei hangen ar gyfer newid deddfwriaeth yr UE.

b. *Bwletin y Farchnad (HCC 699)*

Cymerwyd bod yr uchod wedi’i ddarllen.

c. *Digwyddiadau i Ddod (HCC 700)*

Cymerwyd bod yr uchod wedi’i ddarllen.

d. *I gael manylion am bresenoldeb HCC yn Sioe Frenhinol Cymru 2016*

Clywyd gan yr Arweinydd Cyfathrebu am y trefniadau arfaethedig ar gyfer presenoldeb HCC yn Sioe Frenhinol Cymru eleni:-

Roedd Rhaglen Ddigwyddiadau ar y gweill, a oedd yn cynnwys nifer o weithgareddau ar y stondinau Corfforaethol a Datblygu’r Diwydiant:-

Ar y dydd Llun byddai HCC yn cynnal ei dderbyniad brecwast pan fyddai’r Ysgrifennydd Cabinet yn bresennol.

Byddai HCC yn croesawu nifer o ymwelwyr rhyngwladol i’r stondinau, gan gynnwys prynwyr manwerth o’r Swistir, ysgrifenwyr bwyd amlwg o’r Eidal, newyddiadurwyr o Ffrainc a dirprwyaeth o Adran Amaeth yr Unol Daleithiau a fyddai’n ymweld â Sioe Frenhinol Cymru fel rhan o’r trafodaethau ynghylch adennill yr hawl i allforio cig coch i UDA.

Drwy gydol yr wythnos cynhelid arddangosiadau torri cig a choginio, arddangosiadau gan ben-cogyddion blaenllaw, cystadlaethau coginio, ocsiwn Cig Oen Cymru PGI a derbyniad Ysgoloriaeth HCC 2016.

Byddai'r stondin Datblygu'r Diwydiant yn cynnal arddangosiadau dyddiol i ddangos i gynhyrchwyr da byw sut mae archwilio hyrddod ar gyfer ffrwythlondeb cyn y tymor bridio. Hefyd, byddai nifer o gyhoeddiadau technegol ar gael, gan gynnwys yr argraffiad diweddaraf o'r Llyfr Bach o Ffeithiau am Gig. Yn ogystal, cynhelid cystadlaethau ynghylch adnabod toriadau o gig eidion, cig oen a phorc, a'r gystadleuaeth arferol o ddosbarthu carcasau cig oen.

Byddai rhaglen ddigwyddiadau lawn yn cael ei rhoi ar y cyfryngau cymdeithasol maes o law.

7. **<u>I dderbyn adroddiad llafar am drydydd gweithdy Fforwm Cig Defaid yr UE ar 29 Mehefin 2016</u>**

Bu'r Prif Weithredwr yn mynychu trydydd cyfarfod Fforwm cig defaid yr UE a gynhaliwyd ar 29 Mehefin 2016 pan oedd swyddogion o'r Comisiwn a nifer o gynrychiolwyr o'r Aelod-wladwriaethau yn bresennol.

Yn ôl y disgwyl, roedd cyfeiriad at Brexit yn ystod y cyfarfod. Dywedodd staff y Comisiwn y byddai canlyniad Brexit, o ystyried maint y sector defaid yn y DG o'i gymharu â'r 27 o Aelod-wladwriaethau eraill (Mae'r DG yn cynhyrchu 40% o'r holl gig defaid a gynhyrchir yn yr UE), yn golygu newid deinameg y farchnad gig defaid yn yr UE – o ran masnachu yn Ewrop a masnachu â gwelydd y tu allan i Ewrop, yn benodol Seland Newydd ac Awstralia.

Byddai perthynas fasnachu'r DG â 27 gwlad yr UE ar ôl Brexit yn fater o drafodaethau gwleidyddol ynghylch mynediad i'r farchnad sengl ac, yn naturiol, doedd staff y Comisiwn ddim am drafod y mater hwn. O ran y Cwota Cyfradd Tariff (TRQ) a oedd yn cael ei roi ar hyn o bryd i Seland Newydd ac Awstralia gan yr UE, dywedodd y Comisiwn y byddai hwn yn fater cymhleth iawn i'w ddatrys. Roedd tunelledd presennol y TRQ, ar bapur, yn cynnwys rhan y DG o'r cwota. Felly, o ystyried goblygiadau hyn i'r UE (ac i'r DG) y teimlad ar hyn o bryd oedd y byddai angen cyfeirio'r mater i Sefydliad Masnach y Byd. Roedd yn amlwg y byddai'n cymryd cryn amser i ddatrys y mater ac y byddai lobio gan Seland Newydd ac Awstralia yn ychwanegu at y cymhlethdod.
Bu'r pwyllgor hwn yn canolbwyntio ar bolisi'r UE ar gyfer y sector defaid, a chafwyd cyflwyniadau gan Swyddogion y Comisiwn ar y pynciau a ganlyn:-

- Dulliau Gweithredu'r Farchnad yn y sector defaid, gan gynnwys taliadau uniongyrchol a chysylltiedig

- Gweithredu EID ar draws yr Aelod-wladwriaethau, gan gynnwys trafodaeth am oddefiadau mewn perthynas â chroesgydymffurfio.

- Egwyddorion creiddiol y Cynllun Datblygu Gwledig mewn perthynas â chymryd camau i gefnogi'r sector
- Polisi hyrwyddo'r UE
- Trafodaethau ynghylch masnach gig defaid yr UE.

Nodwyd bod fod y Fforwm yn dal i gasglu tystiolaeth ac felly nid oedd unrhyw benderfyniadau / argymhellion ar hyn o bryd. Cynhelid y cyfarfod nesaf ganol mis Hydref 2016.

8. **<u>I drafod canlyniad Refferendwm yr UE - Brexit</u>**

Cafwyd trafodaeth o gwmpas y bwrdd ynghylch yr uchod.

Yn gyffredinol, cydnabuwyd na fyddai newid hyd nes bod Erthygl 50 o Gytuniad Lisbon ar waith. Felly, ceid cyfnod o ddwy flynedd cyn i'r DG adael yr Undeb Ewropeaidd.

Yn ystod y trafod, nodwyd bod y meysydd a ganlyn, yn enwedig, yn allweddol o ran hyfywedd y sector cig coch yn y dyfodol:-

- Manteisio ar gyfleoedd newydd
- Y safbwynt o ran trafodaethau a'r trafod wedyn ynghylch Cytundebau Masnach Rydd
- Mynediad dirwystr i farchnad sengl yr UE
- Byddai marchnadoedd allforio yn hanfodol ar gyfer ffyniant a llesiant yn y dyfodol
- Roedd y trefniadau (os oes rhai) ar gyfer caniatáu mewnforion i farchnad y DG yn y dyfodol yn destun pryder sylweddol a byddai angen eu hystyried a'u hadolygu
- Taliadau uniongyrchol i gefnogi cynnyrch cynradd a nwyddau amgylcheddol
- Cyfle i adolygu'r rheolau a rheoliadau sydd yn rheoli'r diwydiant
- Ansicrwydd ynghylch parhad / cydnabyddiaeth y cynllun Enw Bwyd Gwarchodedig (PGI / PDO / TSG)
- Nodwyd y byddai gwaith HCC ar ran y diwydiant cig coch yng Nghymru yn mynd yn fwy hanfodol yn y dyfodol.

Yn y cyfamser, bydd HCC yn ceisio chwarae rhan weithredol gyda Llywodraeth Cymru er mwyn canfod y posibiliadau i'r diwydiant ar ôl Brexit.

9. **<u>I dderbyn a chymeradwyo adroddiad ynglŷn â thargedau Cynllun Busnes HCC 2015 / 2016 (HCC 701)</u>**

Cymerwyd bod yr uchod wedi'i ddarllen a chafodd ei gyflwyno gan y Rheolwraig Strategaeth a Pholisi Corfforaethol.

Roedd yr adolygiad yn amlinellu perfformiad HCC yn ôl y Cynllun Busnes ar gyfer blwyddyn ariannol 2015 / 2016.

Roedd y ddogfen yn dangos fod targedau Cynllun Busnes HCC 2015 / 2016 wedi'u cyflawni yn gyffredinol.

Cafodd yr adroddiad ei gymeradwyo gan y Bwrdd.

10. **<u>Y Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg</u>**

a. *<u>I dderbyn adroddiad llafar am gyfarfod y Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg a gynhaliwyd ddydd Llun 20 Mehefin 2016</u>*

Am fod Bethan Jones (Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg) yn absennol, cyflwynwyd yr adroddiad am yr uchod gan Graham Probert:

<u>Adolygiad o'r Cyfrifon Blynyddol Drafft ar gyfer 2015 / 2016</u>

Roedd y Pwyllgor wedi adolygu'r cyfrifon drafft.

<u>Adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru (WAO) am y Datganiadau Ariannol ar gyfer 2015 / 2016</u>

Cynrychiolwyd Swyddfa Archwilio Cymru gan Clare James, a gyflwynodd yr adroddiad i'r Pwyllgor.

Trafodwyd cynnwys yr adroddiad ac ni ddaeth unrhyw faterion arwyddocaol i'r amlwg. Cafodd y Rheolwr Gwasanaethau Corfforaethol a'r tîm Cyllid eu llongyfarch am yr archwiliad glân / diamod.

Adolygwyd y llythyr sylwadau drafft ac argymhellodd y Pwyllgor y dylai'r Bwrdd gymeradwyo'r llythyr.

Cytunodd y Bwrdd ag argymhelliad y Pwyllgor ynghylch y llythyr sylwadau.

b. *<u>I dderbyn crynodeb o'r pwyntiau allweddol yn y Datganiadau Ariannol 2015 / 2016 (HCC 702)</u>*

Cymerwyd bod yr uchod wedi'i ddarllen a chafodd ei gyflwyno gan y Rheolwr Gwasanaethau Corfforaethol.

c. *<u>I dderbyn a chymeradwyo'r Datganiadau Ariannol ar gyfer 2015 - 2016 (HCC 703)</u>*

Cymerwyd bod yr uchod wedi'i ddarllen a chafodd ei gyflwyno gan y Rheolwr Gwasanaethau Corfforaethol.

Cadarnhaodd y Cyfarwyddwyr fod y manylion yn y datganiadau ariannol mewn perthynas â'u datganiadau unigol yn gywir a bod yr wybodaeth berthnasol wedi ei throsglwyddo i'r Archwilwyr.

Argymhellodd y Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg y dylai'r Bwrdd gymeradwyo'r Datganiadau Ariannol ar gyfer 2015 / 2016, yn amodol ar y newidiadau a nodwyd.

Cafodd y Datganiadau Ariannol ar gyfer 2015 / 2016 eu cymeradwyo gan y Bwrdd.

d. *<u>I fabwysiadu'r Cofnodion o gyfarfod y Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg a gynhaliwyd ddydd Gwener 4 Mawrth 2016 (HCC 704)</u>*

Cymerwyd bod y cofnodion o gyfarfod y Pwyllgor Archwilio a Risg a gynhaliwyd ddydd Gwener 4 Mawrth 2016 wedi'u darllen, a chawsant eu derbyn gan y Bwrdd.

11. **<u>I dderbyn diweddariad llafar am Ddosbarthu Ardoll Cig Coch Prydain</u>**

Rhoddodd y Prif Weithredwr adroddiad am yr uchod:-

Gyda golwg ar ganlyniad etholiad Brexit, roedd yn annhebygol y ceid cynnydd yn y mater hwn yn y dyfodol agos.

Yn y cyfamser, byddai Swyddogion Gweithredol HCC yn dal i drafod â swyddogion Llywodraeth Cymru a swyddogion y Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth (AHDB) a QMS.

12. **<u>I dderbyn adroddiad llafar am Adolygiad Llywodraeth Cymru o HCC</u>**

Rhagwelwyd y câi'r adroddiad ei gyflwyno i Ysgrifennydd y Cabinet i'w adolygu ac i ystyried yr argymhellion gan Kevin Roberts ddiwedd Gorffennaf 2016.

13. **<u>I dderbyn diweddariad llafar ynghylch cais HCC i Gynllun Datblygu Gwledig 2014 – 2020 ar ran y Diwydiant Cig Coch</u>**

Rhoddwyd y diweddaraf i'r cyfarfod gan y Rheolwr Strategaeth a Pholisi Corfforaethol.-

Roedd y cais am gyllid i ddatblygu Menter Strategol ar ran y sector cig coch a gyflwynwyd i'r Cynllun Datblygu Gwledig 2014-2020 yn ystod Ebrill 2016 yn dal i

gael ei adolygu gan Lywodraeth Cymru, Disgwylid penderfyniad yn ystod mis Gorffennaf 2016.

14. **I dderbyn diweddariad llafar ar EIDCymru – y gronfa ddata ar gyfer symud defaid**

Nodwyd bod dros 1,700 o'r rhai sy'n cadw defaid wedi cofrestru gyda EIDCymru hyd yma. Cafwyd cynnydd yn nifer y symudiadau defaid yn ystod Mai a Mehefin 2016. Roedd marchnadoedd da byw yn dal i ddefnyddio dulliau electroneg i roi manylion masnachu. Roedd y tîm Swyddfa yn brysur yn cymryd galwadau ac yn cynghori ffermwyr, yn bennaf yn rhoi cyngor ar sut i roi manylion ar gyfer trwydded symud ar-lein.

Roedd y tîm Technegol yn dal i ymgysylltu â ffermwyr a byddai EIDCymru yn bresennol ar stondin Datblygu'r Diwydiant HCC yn Sioe Frenhinol Cymru.

15. **Y Pwyllgor Cynghori Y&D**

a. *I gael adroddiad llafar am y Pwyllgor Cynghori Ymchwil a Datblygu a gyfarfu ddydd Mercher 1 Mehefin 2016*

Rhoddodd y Cadeirydd adroddiad llafar am y materion a drafodwyd yn y cyfarfod.

b. *I dderbyn y cofnodion o gyfarfod y Pwyllgor Cynghori Y&D a gynhaliwyd ddydd Mercher 2 Mawrth 2016 (HCC 705)*

Cymerwyd bod y cofnodion o gyfarfod y Pwyllgor Y&D a gynhaliwyd ddydd Mercher 2 Mawrth 2016 wedi'u darllen, a chawsant eu derbyn gan y Bwrdd.

16. **Unrhyw fater arall**

Mercosur

Croesawodd y Bwrdd y cyhoeddiad diweddar gan y Comisiynydd Hogan na fydd cig eidion bellach yn rhan o drafodaethau presennol cytundeb masnach Mercosur.

17. **Dyddiad y cyfarfod nesaf**

Dydd Gwener 9 Medi 2016.

Llofnodwyd…………………………….
Cadeirydd HCC